

Çevrimiçi Ö?renmede Duygusal Mevcudiyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çevrimiçi Ö?renmede Duygusal Mevcudiyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18558>

Özet

Çevrimiçi Ö?renmede Duygusal Mevcudiyet Ölçe?i, **uzaktan e?itim** ortamlar?nda ö?rencilerin deneyimledi?i duygusal kat?l?m ve mevcudiyet seviyelerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle çevrimiçi ö?renme süreçlerinde sosyal ve bili?sel mevcudiyetin yan? s?ra duygusal boyutun önemini vurgulamaktadır. Bu ölçek, ö?rencilerin ö?renme toplulu?u içindeki duygusal ba?lar?n?, hislerini ve motivasyonlar?n? de?erlendirerek, sanal ortamlar?n etkinli?ini art?rmaya yönelik ara?t?rmalara katkı sa?lamay? hedeflemektedir. Ölçe?in geli?tirme çal??mas? 2016 y?l?nda F?rat Sarsar ve Tuncay K??la taraf?ndan yay?mlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Mevcudiyet, Çevrimiçi Ö?renme, Uzaktan E?itim, Ölçek Geli?tirme, Ö?renci Kat?l?m?, Ö?renme Toplulu?u

Yazarlar

F?rat Sarsar, Tuncay K??la

Amaç

Ölçe?in temel amac?, uzaktan e?itim ve çevrimiçi ö?renme ortamlar?nda ö?rencilerin **duygusal mevcudiyet** düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tiriciler, ö?renme süreçlerinin ba?ar?s?nda sadece bili?sel etkile?imin de?il, ayn? zamanda ö?rencilerin duygusal olarak ortamda bulunma hissini de kritik rol oynad??n? varsaymaktadırlar. Bu nedenle ölçek, çevrimiçi ders tasar?mc?lar?na ve e?itimcilere, duygusal ba?lar? te?vik eden stratejiler geli?tirmede yard?mc? olacak nicel veriler sa?lamay? amaçlamaktadır.

Yap?

Çevrimiçi Ö?renmede Duygusal Mevcudiyet Ölçe?i, bireyin sanal ö?renme ortam?na duygusal olarak ne kadar dahil oldu?unu ve bu ortama ne kadar ba?l? hissetti?ini ölçen psikolojik bir **yap?** (construct) üzerine kurulmuştur. Bu yap?, genellikle Ara?t?rma Toplulu?u Modeli (Community of Inquiry - CoI) ba?lam?nda ele al?n?r, ancak özellikle duygusal boyuta odaklan?r. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme materyallerine, e?itmenlerine ve akranlar?na kar?? geli?tirdikleri duygusal tepkileri ve bu tepkilerin ö?renme deneyimini nas?l etkiledi?ini analiz eder.

Geli?tirme çal??mas?nda, duygusal mevcudiyetin alt boyutlar?n?n belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu boyutlar genellikle motivasyon, kayg?, memnuniyet ve aidiyet hissi gibi duygusal durumlar? ve bunlar?n çevrimiçi etkile?imlere yans?mas?n? kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? (Sarsar ve K??la, 2016) kapsam?nda sunulmu?tur ve bu nedenle kapsaml? **geçerlik** analizleri içermektedir. Ölçe?in yap? geçerlili?ini sa?lamak amacıyla faktör analizleri (Aç?klay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen yap?ya ne ölçüde uydu?unu göstermi?tir.

2016 tarihli makalede detaylar? verilen geçerlik çal??malar?, ölçe?in çevrimiçi ö?renme ba?lam?nda duygusal mevcudiyet kavram?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir. Kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu?, yap? geçerli?i için ise faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir.

Güvenirlik

Çevrimiçi Ö?renmede Duygusal Mevcudiyet Ölçe?i'nin iç tutarlılı??n? de?erlendirmek amacıyla **güvenirlik** analizleri yap?lm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, maddelerin tutarlılı??n? ölçen Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik sonuçlar?, ölçe?in ara?tırma amaçlar? için kabul edilebilir düzeyde tutarlılı??a sahip oldu?unu göstermektedir. Detaylı güvenilirlik katsay?lar? ve istatistiksel raporlar, Sarsar ve K??la'n?n 2016 tarihli orijinal makalesinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?sal temelini belirlemek üzere hem Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmi?tir. AFA, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ortaya ç?karm??; DFA ise elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modellerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Faktör yüklerinin yüksek olmas? ve faktörler aras? korelasyonlar?n anlamlı düzeyde olmas?, ölçe?in güçlü bir **psikometrik** temele sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Öz Bildirim)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta bo? bırak?lm??t?r, ancak geli?tirme ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert format?n? kullan?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Çevrimiçi veya uzaktan eğitim programlarına katılan üniversite öğrencileri.

Yaş Grubu: Yetişkin öğrenciler (Genellikle 18+)

Popülasyon Detayları: Uzaktan eğitim programlarına kayıtlı çeşitli üniversitelerin öğrencileri üzerinde test edilmiştir.

Test Metodolojisi: Çevrimiçi anketler aracılığıyla veri toplanmıştır. Ölçek, duygusal mevcudiyetin çeşitli yönlerini ölçen maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenilirlik, Faktör Yapısı, E-Öğrenme, Duygusal Bağlılık

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlaması: Belirtilmemiştir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: fiat.sarsar@ege.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İzmir, Türkiye (2016 makalesi baz alınarak tahmin edilmiştir.)

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler ve Kullanım: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanım için sorumlu yazar Fırat Sarsar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle ücret talep edilmez.

Test Yayı: Ölçeğin geliştirme çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır.

Kaynaklar

Sarsar, F., ve Kölla, T. (2016). Emotional presence in online learning scale: A scale development study. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 17(3), 50-61.

Orijinal makalenin PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: cevrimici-ogrenmede-

[duygusal-mevcudiyet-olcegi-toad.pdf](#)

Çevrimiçi Ö?renmede Duygusal Mevcudiyet Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kayna??n yazar izni veya telif hakk? k?s?tlamalar? nedeniyle bu akademik giri?te sunulmamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen Sarsar ve K??la (2016) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM